

Бугаева Т.Н.

ОЦЕНКА ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АПК КРЫМА И ПУТИ ЕЁ ОПТИМИЗАЦИИ

Деятельность сельскохозяйственных предприятий Автономной Республики Крым является неотъемлемой составной частью деятельности аграрных предприятий и всей экономики Украины в целом, поэтому все экономические и социально-политические процессы, происходящие в стране, оказывают непосредственное влияние на формирование экономического благополучия Автономной Республики Крым.

Внешнеэкономическая деятельность всегда была и остается важной составной развития страны, несмотря на изменения в политической ситуации, экономической конъюнктуре и правовом поле страны.

Мировая торговля является своеобразным двигателем производства, как отдельных регионов, так и мирового хозяйства в целом, поскольку обеспечивает более рациональное использование материальных и человеческих ресурсов.

Развитие внешнеэкономических отношений в аграрной сфере приобретает чрезвычайно актуальное значение, как с позиции общемировой продовольственной безопасности, так и осуществления международной торговли в целом.

В условиях рыночной экономики достижение высокоэффективной деятельности аграрного сектора АПК является практически невозможным без осуществления надлежащим образом организованной внешнеэкономической деятельности.

В разработку теории и практики внешнеэкономической деятельности АПК Украины существенный вклад внесло множество отечественных ученых-экономистов. Вместе с тем остаются недостаточно исследованными вопросы, связанные с опытом внешнеэкономической деятельности АПК на региональном уровне, с разработкой мер по ее совершенствованию, проблемы развития внешнеэкономической деятельности в сельскохозяйственных предприятиях. В связи с этим целью данной статьи является изучение этих проблем.

Учитывая большое значение эффективных внешнеэкономических связей для предприятий АПК, государственные органы власти должны регулировать, поддерживать и стимулировать их развитие. И это касается не только государства в целом, но и каждого отдельного региона, и Крыма в частности.

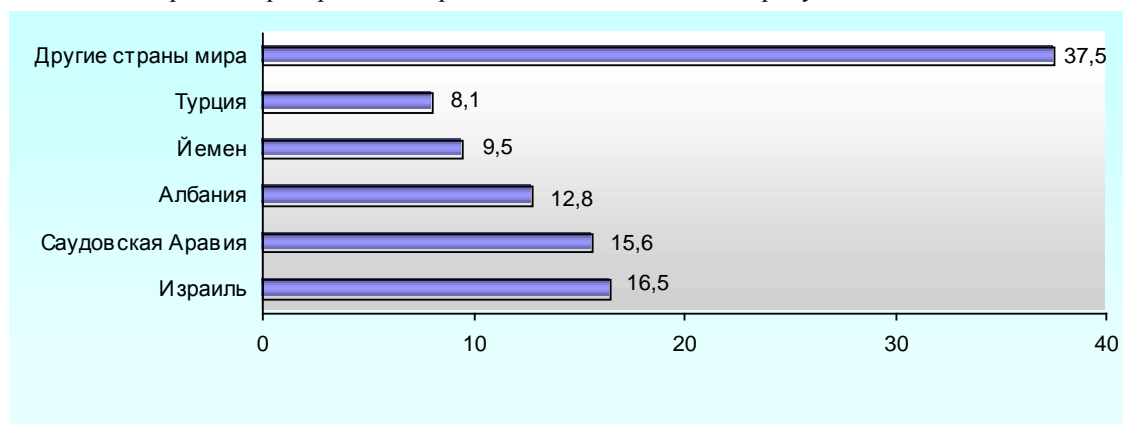
По данным Государственной таможенной службы Украины, в 2006г. объем экспорта сельскохозяйственной продукции составил 23881,2 тыс.долл.США, или 6% от общего экспорта АПК, импорта – 3769,8 тыс.долл., или 1,6% от общего импорта АР Крым. По сравнению с 2005г. объемы экспорта увеличились в 2,4 раза, импорта – в 3 раза.

Внешняя торговля сельскохозяйственными продуктами (тыс. долл. США)

	Экспорт	Импорт	Сальдо (+,-)
2006 год			
Всего	400079,7	228333,0	171746,7
в том числе			
сельскохозяйственные продукты	23881,2	3769,8	20111,4
удельный вес в %	6,0	1,7	х
2005 год			
Всего	355606,9	168559,3	187047,6
в том числе			
сельскохозяйственные продукты	9994,7	1242,8	8751,9
удельный вес в %	2,8	0,7	х

В 2006г. сельскохозяйственную продукцию экспортировали в 26 стран мира. Наибольшие объемы экспортных поставок осуществлялись в Израиль – на 3934 тыс.долл.США. Крымская сельскохозяйственная продукция востребована также в Саудовской Аравии (3717,2 тыс.долл.), Албании (3065,7 тыс.долл.), Йемене (2268,5 тыс.долл.), Турции (1942,5 тыс.долл.), Египте (1657,4 тыс.долл.США).

Основные страны–партнеры в экспорте сельскохозяйственных продуктов в 2006г.

ОЦЕНКА ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АПК КРЫМА И ПУТИ ЕЁ ОПТИМИЗАЦИИ

В товарной структуре экспорта сельскохозяйственной продукции в 2006г. преобладали зерновые культуры (77,9% от общего объема экспорта сельскохозяйственной продукции), масличные семена (10,8%), молоко и молочная продукция (9,7%).

В истекшем году объем экспорта зерновых культур составил 18614,5 тыс.долл., или в 3,7 раза больше, чем в 2005г. Экспорт масличных семян по сравнению с 2005г. увеличен в 2,5 раза, или на 1543 тыс.долл. Существенный рост урожая орехоплодных культур в 2006г. позволил увеличить объемы вывоза различных видов орехов (экспортировано 187 т на сумму 230,2 тыс.долл.). Вместе с тем, объем экспорта молока и молочной продукции по сравнению с 2005г. уменьшился на 29,5% и составил 2324,4 тыс.долл.США.

Товарная структура экспорта-импорта сельскохозяйственной продукции (тыс.долл.США)

	Экспорт		Импорт	
	2005	2006	2005	2006
Всего	9994,8	23881,2	1242,8	3769,8
в том числе				
Живые животные (куры, гуси, индюки)	421,6	–	397,5	1374,2
Мясо и субпродукты пищевые	1,5	0,4	–	–
Молоко и молочная продукция	3295,5	2324,4	58,3	143,7
Овощи	132,7	129,1	79,4	224,3
Плоды и орехи, цитрусовые	130,0	231,0	675,4	1852,2
в т.ч. цитрусовые	–	–	545,7	995,7
Зерновые культуры	4974,7	18614,5	43,4	23,1
Масличные семена и плоды	1038,8	2581,8	60,7	152,3

В 2006г. в АР Крым увеличился спрос на цитрусовые и фрукты. Объем ввоза цитрусовых по сравнению с 2005г. возрос в 1,8 раза и составил 4,5 тыс.т на сумму 995,7 тыс.долл. Также увеличен объем и расширен ассортимент ввозимых фруктов, это – виноград, яблоки, груши, айва, абрикосы, вишня, черешня, персики, сливы.

Как и в 2005г., в республику завозились куры яичных пород, поставки которых составили 143,9 тыс. штук на сумму 1372,2 тыс.долл.

Сельскохозяйственная продукция импортировалась из 22 стран мира. Наибольшие поступления осуществлялись из Турции – на 1215,4 тыс.долл. (32,2% от общего объема импорта сельскохозяйственной продукции), Грузии – на 391 тыс.долл. (10,4%), Греции – на 201,5 тыс.долл. (5,3%), Польши – на 167,8 тыс.долл. (4,5%), Нидерландов – 107,6 тыс.долл.США (2,9%).

Проведенный анализ показал, что доля АПК Крыма в общей структуре внешнеэкономической торговли не очень велика. Это требует усиления аграрной политики относительно внешнеэкономической деятельности в данной отрасли. Стратегия и тактика, которой должны быть четко определены и целенаправленны. Формируя внешнеэкономическую политику, ориентированную на интеграцию, необходимо обеспечивать экономическую безопасность государства, для чего важно правильно определить экспортный потенциал государства и АПК его состояние, проблемы и направления дальнейшего развития.

Во внешнеэкономической деятельности необходимо обеспечить: приоритетное развитие отраслей, имеющих сравнительные конкурентные преимущества в мировой системе и современный собственный производственный потенциал конкурентоспособной продукции.

Надлежащие условия для развития внешнеэкономической деятельности могут быть обеспечены путем ускорения процессов формирования инфраструктуры аграрного рынка, воплощения правительственных мер по стимулированию сбыта продукции сельского хозяйства на внутреннем и внешнем рынках, создания служб содействия развитию аграрного предпринимательства, укрепления рыночной устойчивости сельхозтоваропроизводителей, проведения целенаправленной протекционистской политики и обоснования уровня отечественных и мировых цен на собственную продукцию с учетом внутренних затрат.

Развитие внешнеэкономических связей в значительной мере тормозится недостатком средств для покрытия дополнительных затрат на проведение маркетинговых исследований предпринимательской среды; высокой рискованностью внешнеэкономической деятельности; трудностями в поиске соответствующих зарубежных партнёров, а также несовершенством законодательной базы относительно регулирования внешнеэкономической деятельности (которая в недостаточной мере учитывает особенности ее осуществления в сельском хозяйстве).

Экономический механизм внешнеэкономической деятельности должен быть таким, чтобы экспорт и импорт товаров соответствовали стратегическим интересам АПК.

Источники и литература

1. Бобирева Т.С. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності як фактор ефективності управління організацією // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Вип.3-4. – 2004. – С.149-152
2. Губенко В.І. Теоретико-методологічні засади взаємозв'язку економічної безпеки і зовнішньоекономічних пріоритетів АПК України// Економіка АПК. – 2005. – № 1. – С.128-131

3. Ключник А.В. Зовнішньоекономічна діяльність АПК потребує активізації та підвищення ефективності // Вісник Аграрної науки Причорномор'я. – 2005. – № 1(29). – С.93-98
4. Новицький В.С. Міжнародна економічна діяльність України. – К.: Знання-Прес, 2002. – 261с.
5. Школьный А. К проблеме формирования украинской конкурентной стратегии экспортноориентированных отраслей АПК // Экономика Украины. – 2003. – № 5. – С.54-59

Войтенко В.В., Папенін А.П.

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЇ І РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТОВУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Постановка проблеми. Проблеми економії і раціонального використання матеріальних ресурсів в умовах нинішнього етапу розвитку економіки придбала особливу актуальність. Економія матеріальних ресурсів є запорукою успіху, як окремого підприємства, так і економіки країни в цілому.

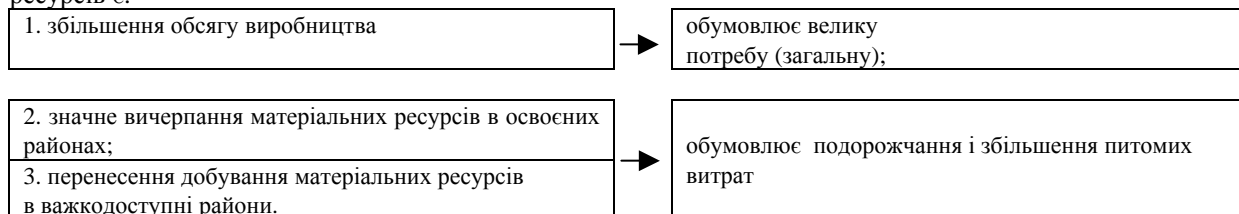
Скорочення матеріальних витрат на виробництво одиниці продукції – це більш важливий резерв економії в порівнянні із зниженням трудомісткості і фондомісткості промислового виробництва. Все це обумовлює постійну і все більше зростаючу увагу, що приділяється в Україні проблемі економії матеріальних ресурсів.

Таким чином, основну інформаційну базу економічного аналізу використання матеріалів складають дані бухгалтерського і оперативного обліку, дані планових, фінансових служб, а також технологічних, конструкторських і інших функціональних підрозділів підприємства (цехів, ділянок), які зобов'язані брати безпосередню участь в організації безперебійного постачання підприємства всіма необхідними матеріальними ресурсами і в пошуку резервів економії цих ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми економії і раціонального використання матеріальних ресурсів розглядали багато авторів, серед них Вітвіцький В.В.[1], Савицкая Г.В. [2], Коробов М.Я. [3] та ін..

Мета статті. На основі теоретичних положень і методики проведення аналізу ефективності використання матеріальних ресурсів на підприємстві показати дослідження проблем економії і раціонального використання матеріальних ресурсів в ЗАТ "Феодосійський завод будматеріалів +".

Виклад основного матеріалу. Посилення споживання матеріальних ресурсів викликано прискоренням розвитку технічного прогресу в світі. Причинами збільшення загальних чи питомих витрат матеріальних ресурсів є:

Оскільки добування і доставка матеріальних ресурсів різко підвищує вартість готової продукції, питання зниження матеріальних витрат набувають велике значення.

Вдосконалення нормування витрат (виробничого споживання) матеріальних ресурсів є першочерговим питанням в їх економії.

На сучасному етапі виявилася об'єктивна необхідність в практиці планування з'єднання показників кінцевих результатів діяльності галузей, об'єднань і підприємств з нормативами ресурсних витрат. Підвищення частки матеріалоспоживання з кожним роком (у 1960 р. вона складала 72%; у 1970р.– 76, в 1980р.– 80 і в 1985 р. була близька до 82%) [3, с.14], робить гострішу постановку питання: якою ціною досягається випуск кожної одиниці продукції і яка ефективність витрат ресурсів на її виготовлення?

Прояв цієї об'єктивної необхідності знаходить відображення в сучасному досвіді прогнозування на підприємстві – у всіх країнах Євросоюзу в тій чи іншій мірі спостерігається планування виробництва в ув'язці вихідних (кінцевих) і вхідних (ресурсних) параметрів плану.

Сукупність нормативних показників (норм витрат і запасів, коефіцієнтів використання, завдань по економії і т. д.) складає нормативну базу споживання (витрат) матеріальних ресурсів. З її допомогою забезпечується збалансованість планів економічного і соціального розвитку, реалізуються принципи режиму економії матеріальних ресурсів.

Основна мета процесу нормування матеріальних витрат на сучасному етапі нашого розвитку – забезпечити таку дію на виробництво, щоб споживання матеріальних ресурсів зводилося до суспільно необхідного рівня. Тому проблема зниження «витратних» нормативів висувається зараз в число основних.

Розглянемо аналіз використання матеріальних ресурсів при виробництві цегли в ЗАТ "Феодосійський завод будівельних матеріалів +".

Перш за все відзначимо, що всі матеріальні витрати на виробництво складаються з прямих матеріальних витрат і матеріальних витрат в комплексних статтях витрат, тобто в загальновиробничих. Таким чином, на зміну загальної матеріаломісткості продукції, перш за все, впливають два чинники: [2, с.268]

1. матеріаломісткість продукції з прямих матеріальних витрат;